

SUMMARY. This article conducts a general scientific analysis revealing the features of organizing art festivals abroad and in Uzbekistan. The information presented is based on the decrees and resolutions of the President.

MÁLIMLEME –KITAPXANA MEKEMELERINDE XÍZMET KÓRSETIW USÍLLARÍ

Mambetova Ayxan – *magistr*

Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyat instituti Nókis filiali

Tayanch soʻzlar: kitob, kutubxona, axborot xizmati, kitobxon foydalanuvchi.

Ключевые слово: библиотека, библиотека, служба образования, библиотечная эксплуатация.

Key words: the book, the library, education services, using the library.

Búgingi kúnde málimleme-kitapxana xizmetin kórsetiwde tiykarǵı itibar paydalanıwshılarga jeke hám ǵalabalıq xizmet kórsetiwdiń shet el hám innovciyalıq formaları hám usılların ózlestiriw hám tarawdıń xizmetkerlerin xalıq aralıq talap dárejesinde mamanlıǵın asırıw zárúriyatın saplastırmaqta.

Málimleme kitapxana mákemelerinde xizmet kórsetiw usılları túrli jónelisler boyınsha rawajlanıp, paydalanıwshılarga zamanagóy hám qolay xızmetler usınıwdı maqset etken. Tórende málimleme kitapxana mákemelerinde xizmet kórsetiwdiń tiykarǵı usılları keltirilgen:

1. *Dástúriy xızmetler:* Kitap beriw hám qabıllaw: Kitapxana aǵzaları ushın kitaplardı waqtınsha alıw hám qaytarıw. Kitaplar hám dereklerdi qıdırıw: Paydalanıwshılar ushın kerelikli ádebiyatlardı tabıwda járdem beriw.

Qaytarıw múddetlerin basqarıw: Kitaplardı belgilengen múddette qaytarıw hám múddetti uzaytırıw múmkinshilikleri.

2. *Sanlı xızmetler:* Elektron kitaplar hám derekler: Kitapxana aǵzalarına e-kitaplar, maqalalar hám basqa cıfrlı materiallardı usınıw.

Onlayn kataloglar: Kitapxana fondına onlayn kirisiw, kerelikli materiallardı qıdırıw hám alıw. Onlayn xızmetler: Kitapxana maǵlıwmatlarına aralıqtan kirisiw hám paydalanıwshılar menen onlayn ushırasıw.

3. *Arnawlı xızmetler:* Maǵlıwmatlar bazaları hám ilimiy resurslar : Paydalanıwshılarga ilimiy maqalalar, jurnal hám basqa ilimiy dereklerge kirisiw múmkinshilikleri.

Jeke máslahátlar hám referat xızmetlerin: Paydalanıwshılarga maǵlıwmatlar boyınsha máslahátlar beriw.

Seminarlar, treninglar hám kurslar: Málimleme kitapxanası tárepinen shólkemlestiriledigan tálim hám oqıw programmaları.

4. *Oqıw hám izertlew ortalıǵın jaratıw:* Oqıw zalları: Paydalanıwshılar ushın qolay oqıw joyları hám jumıs stolların usınıw.

Jumısshı toparlar hám toparlar: Paydalanıwshılarga óz izertlewlari yamasa oqıw xızmetleri ushın topar formasında islew múmkinshilikleri.

5. *Paydalanıwshılarga járdem beriw:* Járdemshi xızmetler: Kitaplardı tańlaw, izlew hám olardan paydalanıw boyınsha máslahátlar.

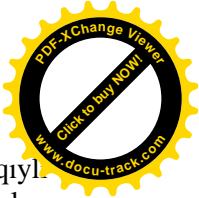
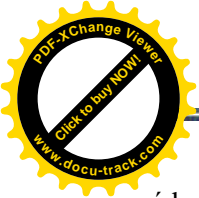
Imkanıyatı sheklengenlerge maslasqan xızmetler: Mayıplar hám basqa arnawlı mútajliklerge iye paydalanıwshılar ushın xızmetler.

6. *Social hám mádeniy ilajlar:* Mádeniy ilajlar hám kórgzebeler: Kitaplar hám maǵlıwmatlar tiykarında mádeniy ilajlar, kórgzebeler, hám basqa social xızmetler.

Jazıwshılar hám avtorlar menen ushırasıwlar: Paydalanıwshılarga jazıwshılar yamasa avtorlar menen ushırasıw múmkinshiliklerin jaratıw.

Kitapxanalarda xızmetler ózgeriwshen hám innovciyalıq bolıp, paydalanıwshılarga eń qolay hám nátiyjeli xızmetlerdi usınıwga háreket etiledi.

Ayırım rawajlanǵan mámleketler kitapxanaların jumıs tájiriyelerin úyrengende olar kitapxanalardı 15% - 20% ke jaqının kitapxanalardan sırtta ádebiyatlar menen támiyinlew usıllarınan paydalanıp kelmekte. Sonı esapqa alıp paydalanıwshılardı kitapxanalardan tısqarı xızmet kórsetiw usıllarınıń jańa usılların qalıplestirip texnika qurallarından nátiyjeli paydalanıp kelmekte. Hátte bul usıllarınıń ayırımların 2 smenada islewdi usınıp atr. Buǵan kóshpeli kitapxanalar mısıl bola aladı. Kitapxanaǵa kóbirek tartıw, xalıq ortasında kitap oqıwdı keńen jaydırıw maqsetinde málimleme-kitapxana xizmetin kórsetiwdiń kitapxanadan sırttaǵı xizmet kórsetiw formalarınan paydalanıladı. Maqset: kitap hám málimleme hár bir paydalanıwshıǵa jetkiziw, statsionar kitapxanadan uzaq orında jasap atırǵan yamasa islep atırǵan paydalanıwshını kitap hám málimleme-den paydalanıwı ushın múmkinshilik jaratıwdan ibarat.

Kitapxanashi hám paydalanıwshı ortasındaǵı ádep sálemlesiwden baslanadı. Bul etiketlik qaǵıydalarınń júdá áhmiyetli kórinisi esaplanıp, paydalanıwshı menen kelisiminde bolatuǵın turaqlı munasábetiń muqabası bolıp tabıladı. İnsan tábiyatındaǵı álpayımshılıq hár kim ushın áhmiyetli, lekin kitapxanashi ushın birinshi náwbette turıwshı ózgeshelik bolıwı zárúr.

Insaniylıqtıń naǵız ózi kitapxanashınıń hár qıylı taypadaǵı insanlar menen baylanıs ornata alıw qábiletin asıradı. Bir sóz benen aytqanda, kitapxanashi mámile kórkem ónerine iye shaxs bolıwı talap etiledi. «Júzinde mıyıq tartıwı bolmaǵan insan, dúkan ashpaǵanı maqul» delingen Qıtay xalıq maqalında. Sol maqaldı kitapxanashıǵa da qollanıw múmkin.

Paydalanılǵan ádebiyatlar

1. J.Yuldashev., O'.Nosirov. Kutubxona – axborot xizmati: nazariyasi va amaliyoti. O'quv qo'llanma. Toshkent: 2021. – 352 b.
2. M.Xudayberganova. Házirgi kúndegi málimleme kitapxana isi tarawındaǵı aktual máseleler. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10890987>
3. D.Айтимова. Кутубхона ахборот муассасалари фаолиятини ривожлантиришда кутубхоначи кадрларнинг роли. <https://hemis.uzdsmi-nf.uz/science/publication-scientific-edit? Id=339>
4. Kutubxonachiga yordam: dayjest /Alisher Nayoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi; tuzuvchi M.Kamilova; muxarrir D.Mansurov; masul muxarrir U.Teshaeva – Toshkent: Alisher Nayoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2019. – 64 b.

REZYUME. Axborot – kutubxona xizmatining asosi hisoblanib, foydalanuvchilarga adabiyot va axborot bilan tez va sifatli xizmat ko'rsatishni maqsad etadi. Bunday xizmatga bibliografik, konsultativ, elektron xizmatlar, tematik tadbirlar va onlayn savol-javob kabi uslublar kirib, o'quvchi ihtiyojlarini bajarishga asoslangan.

РЕЗИОМЕ. Образование является тикарем библиотечного обслуживания и стремится предоставлять пользователям качественную и быструю услугу литературы и образования. Такие услуги включают библиографические, консультативные, электронные услуги, тематические иллагжи и онлайн-вопросы, ориентированные на удовлетворение потребностей читателей.

SUMMARY. Educational library service aims to provide a fast and high quality service to users of literature and education. This service includes bibliographic, consultative, electronic services, thematic links and online surveys aimed at meeting the needs of readers.

QORAQALPOG'ISTONDA SAN'AT TA'LIMI RIVOJLANISHINING USTUVOR YO'NALISHLARI VA TENDENSIYALARI

Rajapbaev Batir Bekimbetovich – *assistent o'qituvchi*
O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali

Tayanch so'zlar: madaniy meros, estetik tarbiya, ijodiy tafakkur, milliy qadriyatlar, raqamli texnologiyalar, tasviriy san'at, amaliy san'at, badiiy ifoda, muzeylar (Savitskiy muzeyi), pedagog kadrlar, o'quv-metodik baza, zamonaviy ta'lim, xalq ijodi, ixtisoslashtirilgan maktablar, innovatsion metodika, multimedialı ta'lim, madaniy identitet (o'zlik) tashabbuskorlik, ijodiy klublar, nazariya va amaliyot uyg'unligi, o'quv dasturlari, madaniyatni asrash.

Ключевые слова: культурное наследие, эстетическое воспитание, творческое мышление, национальные ценности, цифровые технологии, изобразительное искусство, прикладное искусство, художественное выражение, музеи (музей Савицкого), педагогические кадры, учебно-методическая база, современное образование, народное творчество, специализированные школы, инновационная методика, мультимедийное образование, культурная идентичность, инициативность, творческие клубы, гармония теории и практики, учебные программы, сохранение культуры.

Key words: cultural heritage, aesthetic education, creative thinking, national values, digital technologies, fine arts, applied arts, artistic expression, museums (Savitsky Museum), teaching staff, educational and methodological base, modern education, folk art, specialized schools, innovative methodology, multimedia education, cultural identity (identity), initiative, creative clubs, harmony of theory and practice, curricula, preservation of culture.

XXI asrda zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri bu –

ta'lim tizimining uzluksiz rivojlanishidir. Ayniqsa, san'at ta'limi sohasida amalga